

Landsbygdsnätverkets Aktivitetsplan 2019-2020

Fastställd vid styrgruppsmöte 12 februari 2019

I Landsbygdsnätverket utbyts erfarenheter, information sprids, kontakter knyts och samarbeten uppstår. Vi inspirerar och hjälper varandra genom att analysera och sprida lärande exempel. Gemensamt utvecklar vi och sprider kunskap om olika arbetssätt.

Representanter för organisationer och myndigheter som finns i nätverket blir på så sätt mer kunniga och handlingskraftiga. Därmed kan de underlätta för sina medlemmar och målgrupper att skapa god landsbygdsutveckling.

1. Utgångspunkter för prioriteringar 2019-2020

Landsbygdsnätverket har samma övergripande mål som alla nationella landsbygdsnätverk i EU. Målen finns beskrivna i EUs rådsförordning om landsbygdsutveckling. I Sverige har vi också valt att nätverket ska omfatta intressenter som är viktiga för att nå målen med havs- och fiskeriprogrammet samt programmet för lokalt ledd utveckling med finansiering från socialfonden och regionalfonden.

De övergripande målen för Landsbygdsnätverket är att:

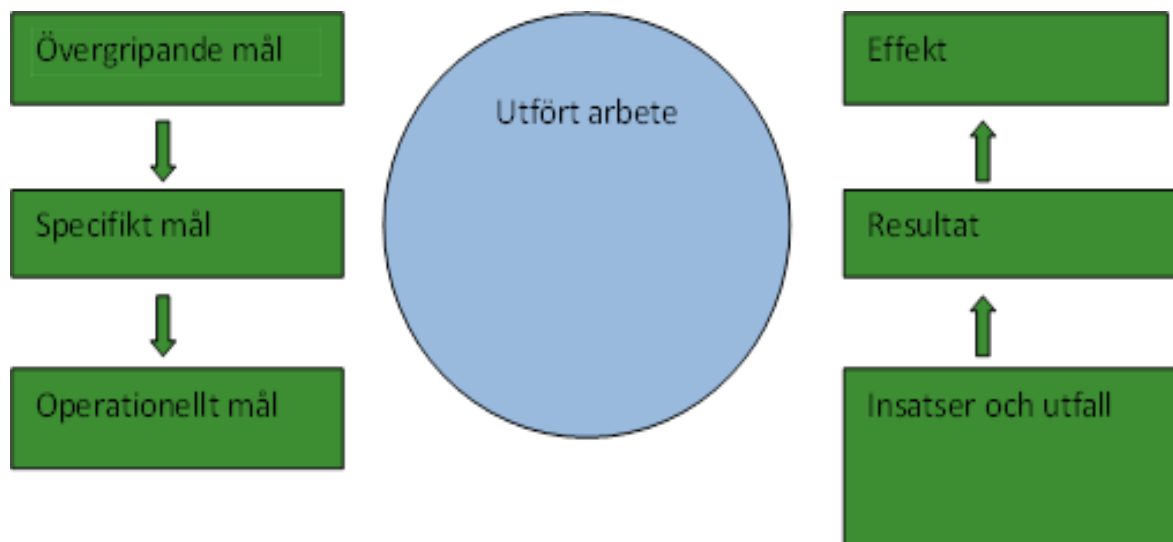
- Öka intressenters delaktighet i landsbygdsutveckling inklusive fiskeri och vattenbruk samt lokalt ledd utveckling
- Öka kvaliteten i genomförandet av landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet samt programmet för lokalt ledd utveckling med finansiering från socialfonden och regionalfonden
- Allmänhet och potentiella stödmottagare ska informeras om programmens möjligheter
- Innovationer ska främjas

Kommissionen har i sina riktlinjer angett att effekterna av alla nationella landsbygdsnätverks verksamheter ska utvärderas. Utvärderingsfrågan som ska besvaras är:

- I vilken utsträckning har Landsbygdsnätverkets aktiviteter bidragit till de övergripande målen?

Utvärderingen utförs av oberoende utvärderare som upphandlas av Utvärderingssekretariatet på Jordbruksverket.

För att möjliggöra en utvärdering av effekter vill kommissionen att alla nätverk har en tydlig logisk målkedja som visar kopplingen mellan insatser och utfall, resultat och effekt (figur 1).

Figur 1- Logisk målkedja som Landsbygdsnätverket ska arbeta utifrån.

1.1 Behovsinventering

Inom ramen för de övergripande målen prioriterar nätverkets styrgrupp de insatser som möter medlemmarnas behov och nytta av att delta i nätverket, men även andra aspekter beaktas. Sammantaget har behovsinventeringen utgått ifrån:

- En medlemsundersökning om upplevda resultat och behov av nätverksinsatser.
- En bedömning av hur det går i genomförandet av de tre EU-programmen.
- Förväntningarna på Landsbygdsnätverket så som de är formulerade i regeringens proposition om nationell landsbygdspolitik.
- Förväntningarna på att bidra till förberedelserna inför kommande period av EU-program och övergången till kommande periods landsbygdsnätverk/nätverk för gemensamma jordbrukspolitiken.

1.2 Specifika mål

Utifrån inventeringen formulerar styrgruppen specifika mål som ska styra verksamheten så att behoven åtgärdas och de övergripande målen nås. De specifika målen för 2019-2020 är:

1. Medlemsorganisationers förmåga att stödja utvecklingen av nya affärsmöjligheter i landsbygder har ökat.
2. Medlemsorganisationerna har utbytt erfarenheter nationellt och internationellt vilket lett till ökad förståelse och engagemang i landsbygdsutveckling.
3. Medlemsorganisationers förmåga att engagera och involvera nyanlända och fler unga i landsbygdsutveckling har ökat. Alla aktiviteter ska bidra till ökad jämställdhet.
4. Medlemsorganisationers och beslutsfattares¹ kunskap om de förbättringar som behövs för att programmets mål ska nås har ökat.
5. Medlemsorganisationers kunskap om och engagemang för leadermetoden har ökat. Leader har en kontaktpunkt genom nätverket.
6. Information om programmets möjligheter har spritts till medlemsorganisationerna, allmänhet och potentiella stödmottagare.
7. Medlemsorganisationer har bidragit till samarbete kring innovationer i landsbygdsutveckling och till många innovationsprojekt inom EU-satsningen EIP-Agri.
8. Medlemsorganisationers och beslutsfattares kunskap om ekosystemtjänster, med särskilt fokus på miljö och klimat, har ökat.

I aktivitetsplanens olika kapitel beskrivs de specifika målen för Landsbygdsnätverket och varför dessa är prioriterade. Därtill beskrivs hur resultaten av genomförda insatser ska följas upp. Landsbygdsnätverkets kansli ansvarar, på uppdrag av styrgruppen, för uppföljningen av de specifika målen. I de olika kapitlen anges insatsområden som styrgruppen bedömt är viktiga för att inom ramen för nätverkets tillgängliga resurser kunna nå de specifika målen. Vissa av dessa har getts hög prioritering och andra något lägre prioritering. De insatser som anges som obligatoriska har sina utgångspunkter antingen i rådsförordningen, handlingsplanen, landsbygdspropositionen eller är projektfinansierade.

1.3 Operationella mål

De operationella målen för olika insatsområden, som krävs för att de specifika målen ska nås, presenteras inte i aktivitetsplanen. Istället anges de operationella målen i arbetsplaner för de respektive

¹ Beslutsfattare är i detta sammanhang personer som ansvarar för att utforma, fatta beslut eller tillämpa beslut inom de andra politikområden som skapar förutsättningar för att nå målen i landsbygdspolitiken och havs- och fiskeripolitiken.

insatsområdena. Ansvariga för att genomföra de olika insatserna kan vara medlemmar i olika grupperingar men också nätverkskansliet. Det är de ansvariga för olika insatsområden som också ansvarar för att följa upp de operationella målen och för att rapportera om utfallen till styrgruppen. Detta sker löpande i lägesrapporter i samband med varje styrgruppsmöte.

2. Budget

Landsbygdsnätverket har en total budget på 21,5 miljoner kronor för 2019 och 2020, varav 1,8 miljoner kronor är TA-medel från havs- och fiskerifonden och resterande (största delen) är TA-medel från landsbygdsprogrammet. 4 miljoner kronor går till drift och styrgrupp medan övriga medel används för att genomföra aktivitetsplanen. Därtill kommer projektmedel för genomförande av aktiviteter kopplade till fiske och vattenbruk och för projektet MATtanken.

2.2 Budgetramar per prioriterat område

Budgetposterna för 2019-2020 är uppdelade efter de specifika målen.

	Budget	Omfattar insatsområden
Nya affärsmöjligheter	1 600	Gröna näringar, Finansieringsmodeller, Kompetensplattform, Främja innovationer
Fiske och vattenbruk	0	Projektfinansiering
ENRD	500	Delaktighet i Europeiska nätverkets aktiviteter
MATtanken	0	Projektfinansiering
Erfarenhetutbyte generell	1 000	Nationella nätverksträffar och Ullbaggeutnämningar
Involvera	850	Insatser Nyanlända, Unga och jämställdhet
Ökad kunskap för måluppfyllelse	200	Lära av utärderingar, landsbygdssäkring och nya program
Leader	1 100	Främja lokalt ledd utveckling och Smarta landsbygder
Kampanjer stödmöjligheter	150	Informera om stödmöjligheter
Ekosystemtjänster	300	Ökad kunskap om ekosystemtjänster
Kommunikation generell	650	Webbadm, Sociala medier, film, Podden Landet, webinarier Landet lär, grafisk profil
Kansli drift (inkl styrgrupp)	4 000	Verksamhetsledning och administration
Kansli verksamhet	9 800	Samordnare och kommunikatörer (exkl den tid som finansieras med projektmedel)
Summa	20 150	
Reserv	1 350	Avsatt för oförutsedda och tillkommande behov av aktiviteter
Summa inkl reserv	21 500	

3. Principer för Landsbygdsnätverkets arbete

Landsbygdsnätverket har en styrgrupp som styr, samordnar och följer upp nätverkets verksamhet. Landsbygdsnätverket har även ett kansli som koordinerar att verksamheten verkställs. Merparten av verksamheten genomförs av personer som representerar organisationer och myndigheter som är medlemmar i nätverket. Oftast sker det genom att dessa personer samarbetar i olika grupperingar med stöd av nätverkskansliet. Andra delar av verksamheten genomförs av kansliet. Grupperna leds oftast av ordföranden som utses av styrgruppen. Det är gruppernas ordförande tillsammans med kansliet som sätter samman grupperna.

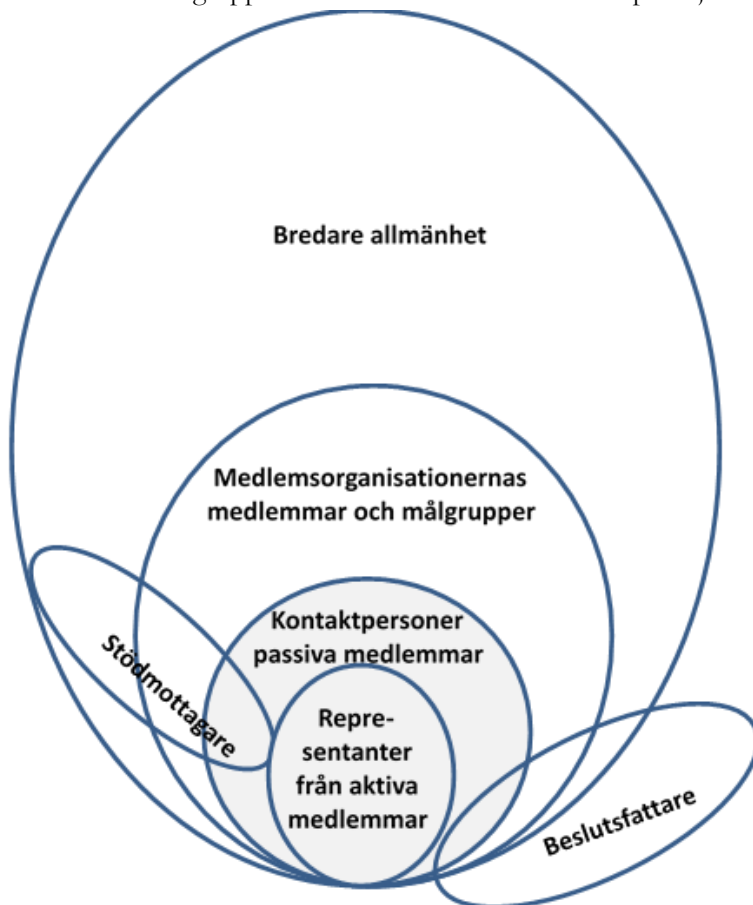
Styrgruppen har fastställt att all verksamhet som bedrivs inom Landsbygdsnätverket ska:

- vara inkluderande, dvs. den ska underlätta för alla, oavsett kön, ålder eller etnicitet, att kunna delta i landsbygdsutvecklingen.
- vara miljömässigt hållbar.
- bidra till att förbättra attityder och värderingar för en god balans mellan landsbygd och stad.
- ta hänsyn till- och driva de möjligheter som digitalisering innebär.

Styrgruppen har vidare fastställt att:

- Organisationer och myndigheter som är medlemmar i Landsbyggsnätverket samt deras medlemmar och målgrupper är både utförare och den huvudsakliga målgruppen för de insatser som genomförs i nätverket. Till det kommer potentiella stödmottagare och beslutsfattare som viktiga målgrupper. I vissa avseenden är även en bredare allmänhet en mer sekundär målgrupp för de aktiviteter som genomförs inom nätverket.
- Erfarenhetsutbyte, insamlade- och spridning av goda exempel samt nationellt och internationellt samarbete är viktiga verktyg för måluppfyllelse.
- Verksamheten ska bedrivas i samråd med och till gagn för dem som är verksamma på lokal och regional nivå. Det innebär att det i alla grupper finns representanter från länsstyrelser och/eller regionalt utvecklingsansvariga samt leadergrupper. Vissa nätverksaktiviteter bidrar till att även lokala och regionala aktörer möts.
- Den kunskap som samlas och utvecklas i Landsbyggsnätverket ges en bred spridning i de organisationer och myndigheter som är medlemmar i nätverket. Den ska ligga till grund för såväl individbaserat som organisationsbaserat lärande. Den kunskap som samlas ges också en sådan spridning att det kan utgöra ett underlag för politikens utformning.
- Kommunikation är ett centralt verktyg för nätverksarbetet. I den bilagda kommunikationsplanen för 2019–2020 beskrivs principerna för vilka i nätverket som kommunicerar och vad som kommuniceras samt vilka kommunikationskanaler som används.

Utförare och målgrupper inom nätverket kan illustreras på följande sätt:

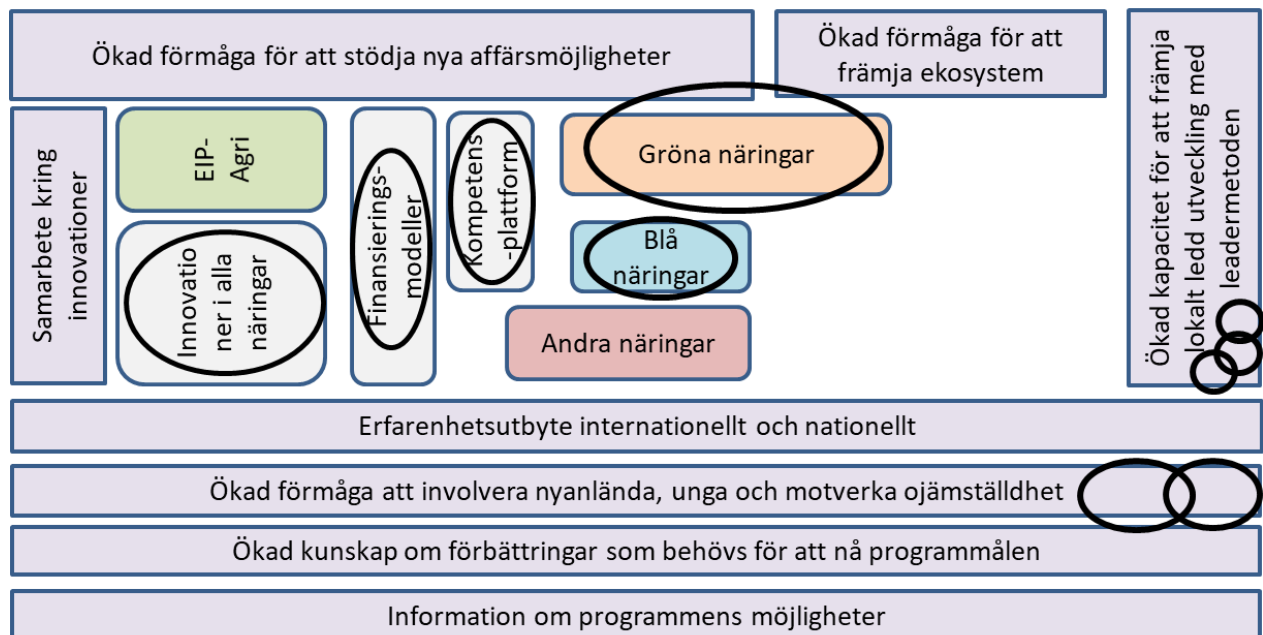
Representanter från organisationer och myndigheter kan vara både utförare och målgrupp (innersta grå cirkeln). Det finns också organisationer och myndigheter i nätverket som är mer passiva medlemmar. Nyttan av de insatser som genomförs i nätverket ska inte stanna bland individer i dessa två grå innersta cirklar. Den måste också komma personer i de andra cirkelarna till del. Dock är ambitionsnivån att nå en bredare allmänhet betydligt lägre jämfört med målgrupperna som finns i de andra cirkelarna.

4. Uppföljning av specifika mål

I anslutning till varje specifikt mål anges hur det ska följas upp. Eftersom medlemmarna är den primära målgruppen kommer det att ske genom frågor i en medlemsenkät. I medlemsenkäten kommer frågorna vid behov att kompletteras med beskrivande texter. Möjlighet ska finnas att kommentera och ge frisvar. Grupperna inom nätverket kan också föreslå uppföljningsfrågor rörande operationella mål till medlemsenkäten och även andra områden kan följas upp, exempelvis genom deltagarenkäter i direkt anslutning till olika aktiviteter.

5. Prioriterade verksamhetsområden

Följande avsnitt är indelade efter de åtta specifika målen. De är delvis av tematisk karaktär, delvis av funktionsbaserad karaktär. I nedanstående figur illustreras hur målen (rektanglarna med skarpa hörn) relaterar till varandra. I figuren finns också de mer tematiskt baserade insatsområdena (rektanglar med rundade hörn) för att visa hur även dessa relaterar till funktionella och tematiska mål. Vissa insatsområden kommer att genomföras av grupper och dessa är markerade med ovaler.

5.1 Medlemsorganisationers förmåga att stödja utvecklingen av nya affärsmöjligheter i landsbygderna har ökat.

Beskrivning av behov

Nya affärsmöjligheter inom gröna näringar

Det är angeläget att nätverket fortsätter att arbeta med gröna näringar, i synnerhet med insatser som stärker miljömässigt hållbar konkurrenskraft. Konkurrenskraften i gröna näringar är ett centralt mål i nuvarande landsbygdsprogram och i kommande programperiod ska nätverket verka för hela den gemensamma jordbrukspolitiken. Styrgruppen vill också understryka att nätverket aktivt ska bidra till den nationella livsmedelsstrategins genomförande.

Nya affärsmöjligheter inom blå näringar

Flera av Landsbygdsnätverkets medlemmar inom de blå näringarna samverkar tillsammans i en tematisk arbetsgrupp för fiske och vattenbruk. Denna grupp har en projektfinansiering från Havs- och fiskeriprogrammet som löper till och med 2020. En del i arbetet är att stödja utvecklingen av nya affärsmöjligheter.

Främja finansieringsmodeller för nya affärsmöjligheter

I det Europeiska Landsbygdsnätverkets koncept Smart Villages samlas och sprids erfarenheter kring ”new business models”, bland annat genom digitala och sociala innovativa lösningar. I Sverige har vi flera exempel som vi kan bidra med i internationella erfarenhetsutbyten, men framför allt kan vi sprida erfarenheterna inom vårt svenska nätverk. Några av nätverkets medlemsorganisationer har i det här

sammanhanget pekat på behovet att utveckla lokal ekonomi eftersom det är grunden för att ta lokal utveckling ett steg vidare. De konstaterar att projektmedel är bra som start, men måste kombineras med att skapa cirkulära, lokala ekonomier för att få långsiktigt hållbara lösningar. Det finns många metoder som går att vidareutveckla tillsammans mellan civilsamhälle, offentlig sektor och företagare. Styrgruppen bedömer därför att det är viktigt att prioritera nätverksinsatser som underlättar gemensam metodutveckling för att främja finansieringsmodeller för lokal utveckling och nya affärsmöjligheter i landsbygder.

Främja nya affärsmöjligheter genom ökad samordning mellan utbildningsanordnare och naturbaserade näringar

Flera medlemsorganisationer har lyft behov om att främja samverkan mellan utbildningsanordnare och branschorganisationer inom de naturbaserade näringarna. Detta bidrar till att öka attraktionskraften och därmed till att säkra kompetensförsörjningen, vilket är en av förutsättningarna för att nya affärsmöjligheter ska kunna utvecklas.

Insatsområden

- 1) **Hög prio, obligatorisk:** Intresserade och engagerade medlemsorganisationer får ansvar för att genomföra aktiviteter som ökar medlemsorganisationernas förmåga att stödja utvecklingen av nya affärsmöjligheter inom gröna näringar där hänsyn till miljö- och klimatmål är en konkurrensfördel.
- 2) **Hög prio, obligatorisk:** Den befintliga tematiska gruppen för fiske och vattenbruk genomför enligt sin projektplan aktiviteter i syfte att öka medlemsorganisationernas förmåga att stödja utvecklingen av nya affärsmöjligheter. Gruppens insatser är projektfinansierade och i projektplanen finns målen för arbetet formulerade.
- 3) **Hög prio:** Intresserade och engagerade medlemsorganisationer får ansvar för att genomföra en aktivitet med inspiration från Smart Villages-konceptet som syftar till nya affärsmöjligheter genom lokala och hållbara finansieringsmodeller.
- 4) **Något lägre prio:** Intresserade och engagerade medlemsorganisationer får ansvar för att genomföra en aktivitet som ska utveckla kompetensplattform för naturbaserade näringar, det vill säga gröna och blå näringar samt naturturism.

Uppföljning av resultat

Resultaten följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan *”Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisations förmåga att stödja utvecklingen av nya affärsmöjligheter på landsbygder ökat?”*

5.2 Medlemsorganisationerna har utbytt erfarenheter nationellt och internationellt vilket lett till ökad förståelse och engagemang i landsbygdsutveckling.

Bakomliggande behov

Arena för möten

Det är grundläggande för ett nätverk att de som deltar har nytta av varandras erfarenheter. I medlemsundersökningen är det många som understryker att det är viktigt att Landsbygdsnätverket fortsätter att vara en plattform för lärande och samverkan. Det unika med Landsbygdsnätverket, i relation till andra nätverk för landsbygdsutveckling i Sverige, är att vi är en neutral arena där en bredd av intresseorganisationer och sektorsmyndigheter kan mötas för erfarenhetsutbyte om nya arbetssätt, idéer och kunskaper. Landsbygdsnätverket ges också den rollen i den nationella landsbygdspolitiken, det vill säga att vara en nationell plattform för att civilsamhällets organisationer tillsammans med offentlig sektor kan utveckla kunskaper och arbetssätt. Även i rådsförordningen för landsbygdsprogrammet utpekats tydligt

att det är en viktig uppgift för de nationella landsbygdsnätverken att bidra till det erfarenhetsutbyte som skapas genom det Europeiska Landsbygdsnätverket.

Insatsområden

- 5) **Hög prio, obligatorisk:** Medlemmar ges möjlighet att få del av de värden som skapas i de nätverksträffar och möten som arrangeras på europeisk nivå. I synnerhet avsätts medel för att aktivt delta i Europeiska Landsbygdsnätverkets två tematiska arbetsgrupper, varav den ena har utveckling av bioekonomi som tema och den andra har Smart Villages som tema. Kansliet ansvarar också för att det fortlöpande sker ett aktivt erfarenhetsutbyte med de nationella landsbygdsnätverken i våra nordiska och baltiska grannländer.
- 6) **Obligatorisk:** Fortsatt arbete med projektet MATtanken som finansieras med projektmedel. Projektet ska genom erfarenhetsutbyte och inspiration främja hållbar konsumtion inom offentliga kök men i förlängningen också bland konsumenter i allmänhet.
- 7) **Något lägre prio, obligatorisk:** Lärande exempel ska samlas och spridas. Detta sker genom att kansliet tillsammans med länsstyrelserna och leadergrupperna tar fram lärande och inspirerande exempel som uppmärksammas genom Ullbaggeutnämningar. De ska synliggöras bland annat genom prisutdelning vid en gala och ges en god spridning.
- 8) **Något lägre prio, obligatorisk:** Nätverksträffar ska arrangeras. Det sker genom att kansliet arrangerar en fysisk nätverksträff 2019 och en digital nätverksträff 2020 i samverkan med länsstyrelser och leadergrupper. Därtill genomförs en nätverksträff mellan nationella landsbygdsnätverk år 2020 inom europeiska nätverket, samt årliga nätverksträffar om lokalt ledd utveckling med leadermetoden (beskrivs i insatsområde 17). Vi ska också vara värddar för en nordisk/baltisk träff. Teman under dessa träffar ska ansluta till de prioriterade behoven.

Uppföljning av resultat

Resultaten följs fortlöpande upp i samband med arrangerade träffar och genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan *"Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisation utbytt erfarenheter nationellt och internationellt?"*

5.3 Medlemsorganisationers förmåga att engagera och involvera nyanlända och fler unga i landsbygdsutveckling har ökat. Alla aktiviteter ska bidra till ökad jämställdhet.

Beskrivning av behov

Nyanländas delaktighet

För att öka delaktigheten i landsbygdsutveckling är det viktigt att nyanlända vill bli involverade. För att främja det har medlemmar lyft behovet av att sammanföra aktörer som på olika sätt jobbar med integration, både i organisationer och i olika projekt för att de ska kunna lära sig av varandra. Ökad delaktighet från människor med olika bakgrund och erfarenheter är också viktigt för att utforma smarta lösningar i lokal utveckling. På samma sätt kan mångfald bidra till livsmedelsstrategins genomförande samt till att stärka konkurrenskraften inom näringslivet i landsbygder. Inom ramen för den nationella landsbygdspolitiken anges särskilt att nätverket ska vara en plattform för samarbete mellan civilsamhället och den offentliga sektor för att utveckla kunskaper och arbetssätt som stärker mångfalden i landsbygdsutveckling.

Ungas delaktighet

Fler unga som vill engagera sig i landsbygdsutveckling är ett annat viktigt led i att nå det övergripande målet om ökad delaktighet. Medlemmar har särskilt lyft behov av att kunna utbyta kunskaper om att engagera unga. Styrgruppen instämmer och bedömer att det är särskilt viktigt för att öka medlemmarnas förmåga att kunna bidra till att utveckla smarta landsbygder. Det är också viktigt för att bidra till livsmedelsstrategins genomförande samt för att stärka konkurrenskraften inom näringslivet i landsbygder.

Jämställdhet

Styrgruppen betonar vikten av att alla nätverkets aktiviteter ska bidra till ökad jämställdhet.

Insatsområden

Dessa insatser är horisontella och ska vara kompetensutvecklande stöd till insatserna under de andra specifika målen.

- 9) **Hög prio, obligatorisk:** Representanter från medlemsorganisationer som har god kunskap om hur fler nyanlända involveras bildar en grupp. Gruppen ges resurser att utforma och bedriva en support till de som utför andra prioriterade insatser inom Landsbygdsnätverket. Gruppen får även ett särskilt ansvar att genomföra erfarenhetsutbyte mellan aktörer som jobbar med integration i landsbygder. Gruppen ska också som stöd till nätverkets övriga medlemsorganisationer utforma inspirationsmaterial, exempelvis genom podd-avsnitt, webinarier, film och information på sociala medier. Syftet är att nå ut brett bland nyanlända om hur nätverkets olika medlemsorganisationer jobbar med landsbygdsutveckling och hur en person som nyanländ kan involvera sig i landsbygdsutveckling. Gruppen medverkar också i nätverkets landsbygdssäkrande arbete.
- 10) **Hög prio:** Medlemsorganisationer som har god kunskap om hur unga involveras på ett ändamålsenligt sätt bildar en grupp. Gruppen ges resurser att utforma och bedriva support till de som utför andra prioriterade insatser inom Landsbygdsnätverket, exempelvis när andra grupper planerar och genomför sina aktiviteter, vid utnämningen av Ullbaggarna och när nätverksskansliet utvecklar och planerar nätverkets olika kommunikationskanaler. Gruppen medverkar också i nätverkets landsbygdssäkrande arbete.
- 11) **Något lägre prio:** De som är aktiva i nätverkets olika grupperingar ska bli medvetna om strukturer som motverkar jämställdhet och få support i att kunna jobba jämställt och bidra till ökad jämställdhet.

Uppföljning av resultat

Resultaten följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågorna: *"Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisations förmåga att få fler nyanlända och unga engagerade ökat?". Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisation blivit mer medveten om strukturer som motverkar jämställdhet i landsbygdsutveckling?"*.

5.4 Medlemsorganisationers och beslutsfattares kunskap om de förbättringar som behövs för att programmets mål ska nås har ökat.

Beskrivning av behov

Ett av Landsbygdsnätverkets övergripande mål är att bidra till kvalitet i genomförandet av de tre EU-program som nätverket har att främja. Därför anser styrgruppen att det är viktigt att nätverket är en arena där medlemmarna får möjlighet att ta tillvara på lärdomarna från programutvärderingarna. Det är bland annat viktigt för att under de två sista åren kunna göra nätverksinsatser inom de områden där efterfrågan på stöd är låg eller där måluppfyllelsen ser ut att bli dålig. Styrgruppen anser också att det är viktigt att

främja initiativ som bidrar till programmålen utan att ekonomiskt stöd ges, men där nätverkande som arbetsätt kan bidra. Detta gäller i synnerhet insatser som bidrar till livsmedelsstrategins genomförande och att konkurrenskraften inom näringslivet i landsbygder stärks.

Det är också viktigt att beslutsfattare får ta del av de erfarenheter som samlas och sammanvägs inom nätverket. Beslut inom andra sektorpolitiska områden kan vara avgörande för hur stöden genom EU-programmen ska kunna ge ett bra utfall och därmed skapa bättre måluppfyllelse. När medlemmar i nätverket kommer samman lyfts ofta erfarenheter från hur beslut inom olika sektorer påverkar förutsättningar för landsbygdsutveckling. Dessa erfarenheter av landsbygdskonsekvenser är värdefulla för att skapa mer underbyggda och landsbygdsräddade beslut. I medlemsundersökningen har medlemsorganisationer lyft detta som en viktig uppgift för nätverket.

Det är styrgruppens uppfattning att denna form av landsbygdsräddande funktion också kan bidra till Tillväxtverkets uppgift att ge metodikstöd till olika statliga myndigheter. Inom ramen för den nationella landsbygdspolitiken ska ett antal myndigheter analysera vilka konsekvenser deras verksamhet får i landsbygder. Tillväxtverket ska i samråd med Jordbruksverket och Landsbygdsnätverket bistå med metodikstöd.

Styrgruppen anser också att erfarenheterna som samlas i nätverket kan bidra till förberedelserna av en ny programperiod.

Insatsområden

- 12) **Hög prio, obligatorisk:** Kansliet utformar i samråd med utvärderingssekretariatet aktiviteter där medlemmarna ges möjlighet att ta tillvara lärdomar från programutvärderingarna. För detta ändamål används nätverkets olika kommunikationskanaler, exempelvis podd och webinarium.
- 13) **Något lägre prio:** Vid behov kan medlemmar utföra avgränsade aktiviteter i syfte att öka beslutsfattares och opinionsbildares kunskap om de förbättringar som behövs för att öka måluppfyllelsen i programmen (det vill säga bidra till landsbygdsräddning). Detta sker när det är lämpligt i anslutning till det gemensamma arbete som de gör i övriga insatsområden.
- 14) **Något lägre prio:** Kansliresurser reserveras för att tillsammans med styrgruppen medverka till att förbereda nästa period CAP/Landsbygdsnätverk.
- 15) **Något lägre prio:** Medlemsorganisationerna hålls informerade om förberedelserna inför nästa programperiod och ges möjlighet att delge lärdomar där olika intressen sammanvägts inför utformningen av den strategiska planen för Sveriges tillämpning av den gemensamma jordbrukspolitik.

Uppföljning av resultat

Resultaten följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan ”Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisations kunskap om de förbättringar som behövs för att programmets mål ska nås ökat?” Till de beslutsfattare som deltagit i landsbygdsräddande aktiviteter ställs frågan ”Har Landsbygdsnätverket bidragit till att din kunskap om vilka förbättringar som behövs för att nå målen i programmen ökat?”

5.5 Medlemsorganisationers kunskap om- och engagemang för leadermetoden har ökat. Leader har en kontaktpunkt genom nätverket.

Beskrivning av behov

Enligt rådsförordningen ska Landsbygdsnätverket vara en kontaktpunkt för lärande och erfarenhetsutbyte som stärker genomförandet av lokalt ledd utveckling med leadermetoden, bland annat för att främja

transnationella samarbeten. Under 2019-2020 anser styrgruppen att det är särskilt viktigt att lyfta leadermetoden som arbetssätt för att utveckla smarta landsbygder. Metoden främjar brett samarbete och involvering samt digitala och sociala innovationer, vilket är viktiga inslag för att utveckla smarta lösningar för lokal utveckling. Styrgruppen ser också ett fortsatt behov av att öka samverkan mellan leadergrupperna och andra medlemmar inom nätverket, bland annat för att uppnå nytta med fondsamordning.

Insatsområden

- 16) **Hög prio, obligatorisk:** Kansliet ansvarar för att den befintliga samordnande gruppen inom LLU fortsätter fungera för att fånga upp angelägna behov av samverkan och erfarenhetsutbyte och för att se till att erfarenhetsutbyte sker på regional nivå.
- 17) **Något lägre prio, obligatorisk:** En operativ grupp får i ansvar att genomföra nationell leaderträff 2019 och en annan operativ grupp får genomföra en nationell leaderträff 2020.
- 18) **Något lägre prio, obligatorisk:** En operativ grupp får i ansvar att ge support och främja transnationella samarbetsprojekt.
- 19) **Något lägre prio, obligatorisk:** Den nuvarande operativa fondsamordningsgruppen inom nätverkets LLU-arbete fortsätter sina insatser för att stärka samverkan mellan aktörerna inom de olika fonderna och med länsstyrelser och regionalt utvecklingsansvariga.
- 20) **Något lägre prio:** Intresserade och engagerade medlemsorganisationer får ansvar för att genomföra en tidsbegränsad insats för att främja utvecklingen av det Europeiska konceptet Smart Villages genom leadermetoden med fokus på att fler nyanlända och unga blir involverade, att lokala finansieringslösningar utvecklas samt att digitala och sociala innovationer främjas. Insatsen genomförs i samråd med samordnande gruppen inom nätverkets LLU-arbete.

Uppföljning av resultat

Resultatet följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan ”*Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisations kunskap om och engagemang för leadermetoden ökat?*”

5.6 Information om programmens möjligheter har spritts till medlemsorganisationerna, allmänhet och potentiella stödmottagare.

Beskrivning av behov

Ett av de övergripande målen för Landsbygdsnätverket är att informera en bredare allmänhet och potentiella stödmottagare om programmens möjligheter. Styrgruppen väljer att prioritera detta informationsuppdrag till de delar av programmen där efterfrågan är låg men också för att bidra till livsmedelsstrategins genomförande och för att stärka konkurrenskraften bland företag verksamma i landsbygder.

Insatsområden

- 21) **Hög prio, obligatorisk:** Kansliet stämmer regelbundet av med programledning och programstyrningsforum inom Jordbruksverket för att tillsammans med dem prioritera och genomföra informationsinsatser om programmens möjligheter via webbnyheter, podd och webinarier. I dessa informationsinsatser engageras även berörda medlemsorganisationer för att informationen ska spridas genom dem och nå rätt målgrupper.

Uppföljning av resultat

Resultatet följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan ”Har din organisations medlemmar och målgrupper nåtts av information om programmens möjligheter?”

5.7 Medlemsorganisationer har bidragit till samarbete kring innovationer i landsbygdsutveckling och till många innovationsprojekt inom EU-satsningen EIP-Agri.

Beskrivning av behov

De nationella landsbygdsnätverken ska enligt rådförordningen främja innovationer, i synnerhet de som kan stödjas med insatser inom EIP-Agri. Det handlar bland annat om att ge support till de som vill bilda en innovationsgrupp för att kunna gå vidare med en innovation, men också om att sprida information om innovationsresultat för att andra inom berörda branscher ska kunna dra nytta av innovationerna. I Landsbygdsnätverkets handlingsplan för hela programperioden angavs att nätverket dels ska främja innovationer inom ramen för EIP-Agri, det vill säga i jordbruk, trädgård och rennäring, dels ska främja innovationer inom annan landsbygdsutveckling. Hittills har nätverkets innovationsinsatser nästan uteslutande gällt innovationer i de gröna näringarna. Ett svenskt innovationsnätverk inom ramen för EIP-Agri utgör sedan 2015 ett delnätverk inom Landsbygdsnätverket avgränsat till jordbruk, trädgård och rennäring. Under 2019-2020 väljer styrgruppen att möta innovationsbehov även i andra områden av landsbygdsutveckling. Det handlar framförallt om behov av att främja digitala och sociala innovationer för att utveckla smarta landsbygder och för att stärka konkurrenskraft inom olika näringar i landsbygder. Det finns nu goda erfarenheter från arbetet med innovationspartnerskap inom EIP-Agri som kan komma till nytta inom andra näringar och inom landsbygdsutveckling. På samma sätt finns det viktig erfarenhet från aktörer som främjar innovationer inom andra sektorer som är till stor nytta för landsbygdsutveckling. Styrgruppen anser också att det blir viktigt att möta eventuella kvarstående behov av att öka kunskapen om EU-programmens möjligheter till finansiella stöd för innovationer.

Insatsområden

- 22) **Hög prio, obligatorisk:** Nuvarande innovationssupport är fortsatt verksam under våren 2019 och dess insatser samordnas av nätverksskansliet.
- 23) **Hög prio, obligatorisk:** Med utgångspunkt från innovationssupporten bildas från och med hösten 2019 en grupp med medlemmar som har expertis och erfarenhet av innovationer inom olika sektorer. Denna grupp ska främja innovationer i fler näringar jämfört med nuvarande avgränsning till jordbruk, trädgård och rennäring. Gruppen får i uppdrag att identifiera och genomföra aktiviteter i syfte att främja medlemsorganisationernas engagemang för att bidra till innovationer.
- 24) **Något lägre prio, obligatorisk:** Medlemmar som är engagerade i innovationsnätverket för EIP-Agri ges fortsatt möjlighet att aktivt medverka i EIP-Agri-nätverket på europeisk nivå. Denna möjlighet ges också till de pågående innovationsgrupperna.
- 25) **Något lägre prio, obligatorisk:** Kansliet i samråd med Jordbruksverket informerar fortlöpande om färdiga innovationsresultat till andra inom branschen som kan ha nytta av de produkter, arbetssätt och teknik som utvecklats med stöd inom ramen för EIP-Agri. Vid behov genomförs också träffar mellan projektledarna för pågående innovationsprojekt.
- 26) **Något lägre prio, obligatorisk:** Diverse informationsinsatser genomförs genom EIP-Agri Nyhetsbrev, poddavsnitt samt webinarium.

Uppföljning av resultat

Resultatet följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan *"Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisation samarbetar kring innovationer?"*

5.8 Medlemsorganisationers och beslutsfattares kunskap om ekosystemtjänster, med särskilt fokus på miljö och klimat, har ökat.

Beskrivning av behov

Ekosystemtjänster är en mycket viktig del av målen i de EU-program som Landsbygdsnätverket har att främja. Därför är det ett område som styrgruppen valt att prioritera. Omställning till mindre klimatpåverkande landsbygder och anpassning till klimatförändringar är också en del i europeiska nätverkets koncept Smart Villages. Behov av omställning är även något som medlemsorganisationer lyft. De uttrycker att det finns behov av att skapa cirkulära och lokala ekonomier med inriktning på minskad klimatpåverkan. De pekar också på behovet av att ha ett sektorsövergripande arbetssätt. Styrgruppen bedömer att det är viktigt med insatser för att möta dessa behov och det sker framförallt som en horisontell hänsyn i alla insatsområden. Inom detta specifika mål avser styrgruppen främst att prioritera behov av att främja ekosystemtjänster som bidrar till livsmedelsstrategins genomförande samt sådant som stärker konkurrenskraften i naturbaserade näringar. Det är viktigt att nätverket utgör en arena för erfarenhetsutbyte och samverkan i detta sammanhang och kan bidra till att medlemsorganisationer tillvaratar lärdomar från programutvärderingar för att öka sin kunskap om hur de kan främja ekosystemtjänster.

Insatsområde

- 27) **Hög prio:** En grupp inrättas bestående av medlemsorganisationer som har expertkunskap inom området. Gruppen ges resurser till att utforma och bedriva en viss support till aktiviteter som genomförs inom andra specifika mål. Gruppen kan också ge förslag på andra tidsbegränsade aktiviteter som genomförs av intresserade och engagerade medlemmar. Gruppen ska ge support vid utnämningen av Ullbaggar och lämnar förslag på diskussioner och information som bör förmedlas genom podd-avsnitt och webinarier. Gruppen medverkar också till landsbygdssäkring.

Uppföljning av resultat

Resultatet följs upp genom en enkät till Landsbygdsnätverkets medlemmar med frågan *"Har din medverkan i Landsbygdsnätverket bidragit till att din organisations kunskaper om ekosystemtjänster ökat?"*